

Plenum

Tisdag 2.12.2025 kl. 14.00

12. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av avfallslagen

Regeringens proposition RP 166/2025 rd

Utskottets betänkande MiUB 12/2025 rd

Första behandlingen

Andre vice talman Tarja Filatov: Ärende 12 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger miljöutskottets betänkande MiUB 12/2025 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslaget.

Den allmänna debatten börjar. — Ledamot Pitko frånvarande. — Ledamot Hänninen.

Debatt

17.24 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen esityksen ytimessä on yksinkertainen asia mutta tärkeä periaate: jokaisen on kannettava vastuunsa siitä, mitä markkinoille saattaa ja mitä ympäristöön päätyy. Nikotiinipussit ovat valitettavasti viime vuosina yleistyneet nopeasti. Samalla niiden aiheuttama roskaantuminen on kasvanut näkyväksi ongelmaksi, jota emme voi sivusta seuraten katsoa sormiemme lävitse. Nuo pussit ovat pieniä muovisia sisältäviä tuotteita, jotka eivät katoa luonnossa vaan päätyvät kaduille, puistoihin ja rannoille. Tähän ongelmaan hallitus on tarttunut.

Arvoisa puhemies! On oikein ja kohtuullista, että tuotteiden valmistajat ja maahantuojat kantavat vastuun myös tuotteidensa ympäristövaikutuksista. Tämä esitys laajentaa jätelain mukaista tuottajavastuuta koskemaan myös nikotiinipusseja. Käytännössä se tarkoittaa, että nikotiinipussien valmistajat ja maahantuojat tulevat jatkossa vastuuseen tuotteidensa aiheuttamista jäte- ja siivouskustannuksista. Tämä on hyvä ja terve tapa. Jokainen kantaa kustannukset omasta toiminnastaan. Kuntien ja veronmaksajien ei pidä vastata yksin kaduille, puistoihin ja rannoille päätyvien nikotiinipussien siivoamisesta. Nyt kustannusvastuu jaetaan oikeudenmukaisesti niiden kesken, jotka tuotteista hyötyvät. Tämä on konkreettinen esimerkki siitä, miten saastuttaja maksaa -periaate toimii käytännössä.

Arvoisa puhemies! Tahdon korostaa, että tämä uudistus on ensi askel kohti puhtaampaa elinympäristöä. Kunnille maksettavat korvaukset auttavat rahoittamaan roskaantumisen ehkäisyä, siivousta ja valistusta. Tämä työ näkyy suoraan meidän kaikkien arjessa siistimpinä rantoina, puhtaina kaupunkikatuina ja terveempänä ympäristönä. Samalla esitys vahvistaa myös terveellisten elämäntapojen edistämistä. Emme voi hyväksyä sitä, että terveydelle haitalliset tuotteet aiheuttavat myös ympäristöhaittoja, joiden lasku kaatuu muiden maksettavaksi. Tehtyjen arvioiden mukaan muutoksen vaikutus nikotiinipussien hintoihin on hyvin maltillinen ja oikeudenmukainen. Se on pieni hinta vastuullisuudesta mutta merkittävä askel kohti ympäristövastuullisempaa yhteiskuntaa. Samalla tämä uusi laki kannustaa yrityksiä etsimään ympäristöystävällisempiä ratkaisuja.

Punkt i protokollet PR 119/2025 rd

Arvoisa puhemies! Tämä muutos jätelaissamme on esimerkki siitä, miten vastuullinen sääntely ja terveet elämäntavat voivat kulkea rinnakkain, käsi kädessä. Kun haitallisten tuotteiden aiheuttamista haitoista vastataan suoraan, yhteiskunta voi suunnata voimavaroja sinne, missä niistä on eniten hyötyä, kuten koulutukseen, terveyteen ja turvallisuuteen. Näin rakennamme yhdessä turvallisempaa ja terveellisempää yhteiskuntaa tulevaisuudessa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

17.29 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsitlemme tänään hallituksen esitystä, jonka keskeinen tavoite on yksinkertaistaa ja selkeyttää järjestelmää, jolla eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajat korvaavat kunnille roskaantumisen ehkäisemisestä ja siivoamisesta aiheutuvat kustannukset. Nykyinen malli perustuu kuntien ilmoittamiin todellisiin kustannuksiin, mikä on osoittautunut hallinnollisesti raskaaksi ja jopa aiheuttanut pitkiä oikeusprosesseja. Hallitus ehdottaa, että korvaukset määräytyisivät jatkossa kiinteämääräisen asukaskohtaisen vuosikustannuksen perusteella. Tämä muutos vähentää byrokratiaa, nopeuttaa korvausten maksua ja tekee järjestelmästä ennakoitavamman sekä kunnille että tuottajille.

Esityksessä on myös tärkeä kansallinen laajennus: tuottajan kustannusvastuu ulotetaan nikotiinipusseista aiheutuvan roskaantumisen ehkäisemiseen ja siivoamiseen. Tämä vastaa kasvavaan ongelmaan, jonka monet kunnat ovat tuoneet esiin. Ympäristövaliokunta puoltaa esitystä ja korostaa, että muutos tukee SUP-direktiivin tavoitteita vähentää kertakäyttöisten muovituotteiden ympäristöhaittoja.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisesta näkökulmasta on syytä korostaa, että kustannusten kohtuullisuus ja kotimaisen elinkeinoelämän kilpailukyky on turvattava. Emme voi hyväksyä mallia, jossa suomalaiset yritykset maksavat suhteettoman suuria maksuja, kun samaan aikaan ulkomailta tuodut tuotteet aiheuttavat roskaa ilman vastaavaa vastuuta. On varmistettava, että järjestelmä ei lisää kustannuksia suomalaisille kuluttajille eikä heikennä kotimaista tuotantoa.

Lisäksi on syytä kysyä, miksi Euroopan unionin direktiivit ohjaavat näin yksityiskohtaisesti kansallista lainsäädäntöä. Meidän tulee pitää kiinni siitä, että päätöksenteko säilyy Suomessa ja että kustannustaso määritellään realistisesti, ei Brysselin sanelemana.

Arvoisa puhemies! Kannatan hallituksen esitystä ja valiokunnan mietintöä, mutta pidän tärkeänä, että kustannusten määräytymisessä huomioidaan kotimaisen kilpailukykyyn turvaaminen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio, poissa.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslaget i proposition RP 166/2025 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslaget avslutades.